

۵ غول دیجیتال آمریکا یعنی گوگل، اپل، فیسبوک، آمازون و مایکروسافت از بحران جهانی کرونا میلیاردها دلار به جیب زده‌اند

تاج‌گذاری گفام

همان‌طور که گفته شد در این جلسه استنطاق، خبری از بیسل گیتس نبود و نمایندگان به شکلی جالب عنوان مصطلح گفام را گافا خطاب می‌کردند؛ نشانی آشکار از اینکه مایکروسافت و گیتس چنان به‌هسته مرکزی حاکمیت آمریکا چسبیده‌اند که دیگر امپراتوری موجودیتی غیر یاسخگو به‌نهاد دموکراتیک محسوب می‌شود.

این موضوع بر افکار عمومی آمریکا هم پوشیده نبوده و نیست. روزی که ترامپ از دکتر آنتونی فائوچی، یار گرمابه و گلستان گیتس خواست به اتاق بیضی کاخ سفید برود و مأموریت ستاد مبارزه با کرونا را بر عهده بگیرد، این نکته که از این پس گیتس حکمران حقیقی آمریکا خواهد بود و نه ترامپ، در رسانه‌ها پیچیده بود حتی با اینکه بنیاد با اصطلاح خیره‌او همسروش «بیل و ملیندا گیتس» از سال گذشته اغلب مطبوعات جریان‌ساز آمریکا و اروپا شامل اشنیگل، دی‌رایت، لوموند، آتلانتیک، گاردین و سندیکای روزنامه‌نگاران آمریکا را با پرداخت مبالغی

مشکوک خریده بود. ادعاهای عجیب و غریب و زودهنگام گیتس و شرکت تحت فرمانش یعنی مایکروسافت در فصل بهار گذشته درباره توزیع قریب‌الوقوع واکسن ضد کرونا، برای همه مردم جهان آن هم در حالی که هنوز هیچ مرکز علمی معتبری به فرمولی موفق در این مورد دست نیافته بود، جزو جاذبه‌های «سلطان دروازه‌ها» برشمرده می‌شد. او حتی از اینکه اطلاعات مربوط به فعالیت فوق‌العاده خودش و تیم مدیریت مایکروسافت از یک سسال و نیم پیش در زمینه آمدگی برای همه‌گیری بیماری‌های شبه‌آنفلوآنزا به رسانه‌ها راه پیدا کند ابایی نداشت. گویی جلسه او با نمایندگان سازمان جهانی بهداشت در این زمینه آن هم ۲ ماه قبل از تأیید رسمی شیوع بین‌المللی کرونا توسط این سازمان، نه رسوایی درباره منشأ احتمالی شیوع، بلکه نشانه دلسوزی یک امپراتور برای آتیه رعایای جهانی‌اش بود.

حالا تصویر بزرگ‌تر نمایان می‌شود: اعلام ستاد مبارزه با کرونای کاخ سفید به ریاست دکتر فائوچی، مبنی بر آغاز توزیع واکسن مصنوعی از وپروس «کووید-۱۹» میان شهروندان آمریکا آن هم درست ۴۸ ساعت قبل از روز انتخابات ریاست‌جمهوری سوم نوامبر که هیچ‌کس در این مورد که یک اقدام تبلیغاتی از سوی دونالد ترامپ است تردیدی ندارد.

اما قدرت‌نمایی مستقیم گفام فقط به مایکروسافت و سلطنتش محدود نمی‌شود. مثل گوگل و اپل که ۵ ماه پیش از برنام‌(پلیکیشن) جابه‌جاییه مشترکشان برای ردیابی وپروس کرونا خبر دادند این پلیکیشن که گوگل در اختیار کاربران اپل قرار داده و در عین حال نسخه سازگار با اندروید آن هم عرضه شده است تا دیگر نیازی به فرنیطینه خانگی کاربران نباشد، در حقیقت چیزی نیست جز وادار کردن چند صد میلیون نفر از مردم جهان به اشتراک‌گذاری اطلاعات پزشکی و سلامتی مربوط به بدن خود؛ اطلاعاتی حیاتی که می‌تواند علیه خود آنها به کار گرفته شود، چرا که هیچ کنترلی از سوی نهادهایی مثل سازمان جهانی بهداشت یا وزارت بهداشت آمریکا یا مرکز جی‌لوری از واگیر (سی‌دی) این کشور به نوع رابطه نرم‌افزاری میان مشتترکان با گوگل و اپل اعمال نمی‌شود و پادشاهان گفام را قادر می‌سازد بر نیازهای پزشکی و دارویی هر کاربر تسلط پیدا کرده و به او چنین القا کنند که مرگ و زندگی‌اش در گروی ارتباط با این پلیکیشن خواهد بود. اما آیا تسلط یک مرجع بر مرگ و زندگی شهروندان با تعریف حاکمیت می‌موشسانی ندارد؟ سوال اینجاست که شهروندان با چه مکانیسمی قدرت این هیولای جدید قدرت بر مرکزیت دره سیلیکونی سانفرانسیسکو را مشروطه و مشروعه نگاه خواهند داشت؟

اینجاست که معنای نقل قولی که در ابتدا از لنین رفت عمقا فهم می‌شود. شاید هیچ عاملی مثل وپروس «کووید-۱۹» نمی‌توانست عصر پادشاهی گفام را اعتبار بخشد. تنها ظرف چند ماه سونامی فناوری، همپای وپروس منحوس به خانه‌ها و زندگی شخصی ما سرزیر شد و سونامی اقتصادی گفام و دیگر غول‌های دیجیتالی و دارویی را موجب شد. این پدیده دنیای ملموس ما را به ۲ دنیای موازی قدیم و جدید منسحق کرده است که روی یک کره خاکی سیری معکوس دارند. در حالی که دنیای قدیم هر روز بیشتر و بیشتر ارتباط حیاتی خود را با ما از دست می‌دهد، دنیای دیگری با حاکمیت دیجیتالی گفام سر برمی‌آورد که نهاد جدید قدرت در آن به‌مراتب نامشروع‌تر و شرورتر است و با وجود خطابه‌های آنچنان پرومته‌ای رهبرانش حتی پوچ‌تر از قدرت‌های قبلی است.

آیلند در خانه نمایندگان از سکندران گفام در مقابل اعضای کمیته فناوری کنگره بیش از آنکه فناورانه باشند، ماهیتی فلسفی داشت. در حالی که تصویر روانی معنادار ۴ تن از ۵ سکندار گفام؛ تیم کوک (مدیرعامل اپل)، مارک زاکربرگ (مدیر و مؤسس فیسبوک)، ساندرا پیچای (مدیرعامل هندی تبار گوگل) و جف بزوس (بنیان‌گذار و مالک عمده آمازون) که در این نشست حاضر بودند، روی صفحه‌های بزرگ در مقابل آنها و نمایندگان کنگره نقش بسته بود، سسیلین با بغض از بیچای درباره احتمال نقض ارزش‌های دموکراتیک آمریکایی می‌پرسید: «بنیان‌گذاران ما (ایالات‌متحده) نمی‌خواستند که در مقابل یک پادشاه (شاره به پادشاه وقت انگلیس) تعظیم کنند و همین‌طور ما هم نمی‌خواهیم در مقابل امپراتورهای اقتصاد برخط سر تعظیم فرود آوریم.»

این ۴ سکندار که در نشست از آنها با این عنوان (گفام) یاد شد، در غیاب معنادار بیل گیتس، مؤسس و همه‌کاره مایکروسافت با خون‌سردی و گاه بی‌خیالی با سوالات نمایندگان جمهوری‌خواه و دموکرات مواجه شدند. سسیلین به آنها هشدار داد: «قبل از همه‌گیری هم این شرکت‌ها به عنوان غول‌های اقتصادی ما شناخته می‌شدند. بعد از «کووید-۱۹» به نظر می‌رسد آنها قدرتمندتر از گذشته هم شده‌اند.»

پرسش‌های دیوید سسیلین، نماینده دموکرات رود

دست‌کم ۴۰۰ میلیون نفر- عمدتا در غرب- بر اثر بحران اقتصادی کرونا بیکار شده‌اند، یک طبقه یک درصدی که گفام نماد آنهاست، از این وضع سود اقتصادی هم برده‌اند. ۵۰۰ میلیون مرد و زن در دنیا در جریان بحران کرونا فقیر شده یا در آستانه فقر قرار گرفته‌اند، تنها در فرانسه که اقتصاد چندان پیشرویی محسوب نمی‌شود، ثروت ۵۰۰ میلیون سپه‌مدار حقوقی و نه حقیقی در سال ۲۰۲۰ به رغم بحران اقتصادی ناشی از کرونا حدود ۳ درصد رشد داشته است. بر این اساس شکاف بی‌عدالتی ناشی از پرداخت مداوم سود سهام توسط شرکت‌های بزرگ به سهامداران است. کرونا این تبعیض را به وجود نیآورده اما آن را تسریع کرده است.

■ **پادشاهی گفام**
گفام حالا پادشاه بازار آزاد است اما مانول پکت و افانل بلاش، روزنامه‌نگاران فرانسوی هفته‌نامه «کسپرس» معتقدند ممکن است بیش از اندازه یاد کردن این ابرشرکت‌ها به ضررشان تمام شود. با آنکه انفجار دینار در دومین دهه قرن بیست‌ویکم میلادی، تعریف سنتی هابز از قدرت سیاسی را به چالش کشیده است و ماهیت لویاتان یا همان هیولای قدرت مغشوش‌تر از هر زمان دیگر به نظر می‌رسد ولی هنوز هم نگاه غضبناک اربابان سیاست به اربابان فناوری معنادار است حتی اگر این غضب ناشی از ترس آنها باشد. در همین راستا ۲۹ جولای، لحظه تاریخی برخورد قدرت سنتی و مدرن در جلسه استنطاق کنگره و واشنگتن شکل گرفت.

پرسش‌های دیوید سسیلین، نماینده دموکرات رود

منتهی به میانه تابستان کاهش ۱۰ درصدی نرخ رشد را تجربه کرده ست.

به گزارش خبرگزاری صدای آلمان، چنین کاهش‌ی در تاریخ این کشور پس از جنگ و بویژه در آلمان متحد بی‌سابقه بوده است. علت اصلی کاهش نرخ رشد اقتصادی آلمان ناشی از کاهش صادرات است.

اگر چه بازار کار آلمان در قیاس با بازار کار آمریکا بر اثر شیوع کرونا کمتر آسیب دیده است اما شمار بیکاران این کشور در حال حاضر به ۲ میلیون و ۹۱۰ هزار نفر می‌رسد.

اما پدیده «کورتس‌اریت» یعنی تقیل بخش قابل ملاحظه‌ای از حقوق و دستمزد شاغلان آن دسته از شرکت‌ها و کارخانه‌هایی که دچار کاهش سنگین درآمد شده‌اند، باعث شده دولت مرکل مجبور به تامین هزینه‌های جمعیت گسترده‌تری شود. در همان بازه مورد وصف، دولت فدرال آلمان به حدود ۶ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر کمک دولتی کرده تا مانع از ورشکستگی واحدهای اقتصادی شود. این کمک‌ها که مثل آمریکا با خلق (چاپ) پول بی‌حساب به سفارش بانک مرکزی آلمان و توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپایی در فرآیند انجام می‌شود تا ۷۰۰ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

اقتصادی شود. این کمک‌ها که مثل آمریکا با خلق (چاپ) پول بی‌حساب به سفارش بانک مرکزی آلمان و توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپایی در فرآیند انجام می‌شود تا ۷۰۰ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

اقتصادی شود. این کمک‌ها که مثل آمریکا با خلق (چاپ) پول بی‌حساب به سفارش بانک مرکزی آلمان و توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپایی در فرآیند انجام می‌شود تا ۷۰۰ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

اقتصادی شود. این کمک‌ها که مثل آمریکا با خلق (چاپ) پول بی‌حساب به سفارش بانک مرکزی آلمان و توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپایی در فرآیند انجام می‌شود تا ۷۰۰ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

اقتصادی شود. این کمک‌ها که مثل آمریکا با خلق (چاپ) پول بی‌حساب به سفارش بانک مرکزی آلمان و توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپایی در فرآیند انجام می‌شود تا ۷۰۰ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

اقتصادی شود. این کمک‌ها که مثل آمریکا با خلق (چاپ) پول بی‌حساب به سفارش بانک مرکزی آلمان و توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپایی در فرآیند انجام می‌شود تا ۷۰۰ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

اقتصادی شود. این کمک‌ها که مثل آمریکا با خلق (چاپ) پول بی‌حساب به سفارش بانک مرکزی آلمان و توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپایی در فرآیند انجام می‌شود تا ۷۰۰ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

■ **شروین طاهری:** «برای دهه‌ها اتفاق خاصی نمی‌افتد و بعد ظرف چند هفته به اندازه چند دهه زیر و رو می‌شود.»

این جمله‌ای است از ولادیمیر لنین، بنیانگذار اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی که حالا یک سرمایه‌دار پیشاهنگ «سیلیکون ولی» آن را نقل قول می‌کند. «بندیکت اوایر» سعی دارد با این جمله، تحول تاریخی دنیای «آی‌تی» و چه‌بسا کل جهان سرمایه‌داری در دوران پساکرونا را توصیف کند: سر برآوردن سلطنت بر داده‌های مردم در کشوری که خود را مهد مردم‌سالاری می‌داند.

در ۳ ربع نخست سال ۲۰۲۰، ۵ غول دیجیتال با وپروس منحوس «کووید-۱۹» برای تصرف زندگی بشر همدست بوده‌اند: گوگل، اپل، فیسبوک، آمازون و مایکروسافت. این پادشاهی به اختصار (بر گرفته از نام آنها) «گفام» خوانده می‌شود. آنها بزرگ‌ترین کاسیان بحرانی تاریخی هستند که اغلب کسب‌وکارهای چهار گوشه عالم را به تعطیلی کشاند. نه تنها در این دوره هراس

و انزوی انسان‌ها ناشی از فاصله‌گذاری اجتماعی بویژه در جوامع پیشرفته، درآمد گفام به عنوان غول‌ترین شرکت‌ها در میان دهه‌ها پیشرو دنیای دیجیتالی سر به فلک گذاشته، بلکه ارزش سهام آنها نیز به لطف تغییر رویکرد بی‌سابقه بازار سهام چند برابر شده است.

مجموع درآمد این ۵ شرکت در ۳ ماهه دوم سال ۲۰۲۰ دو برابر شده و معادل ۳۴ میلیارد دلار برآورد می‌شود.

تا پایان این دوره (واسط خردادماه گذشته) مجموع سهام این ۵ شرکت به بیش از ۶ تریلیون (هزار میلیارد) دلار نزدیک شده بود که به غیر از فیسبوک سهام هر کدام بیش از یک تریلیون دلار ارزش داشت. آمازون و اپل با رکورد شکنی در این مقطع ارزش سهام خود را به ترتیب به مرز ۲/۵ و ۱/۵ تریلیون دلار رسانده‌اند. بعید نیست با روند فعلی مجموع ارزش سهام آنها تا پایان ماه آگوست (۳ ماهه سوم سال) به سمت ۷ تریلیون دلار میل کند، حال آنکه کمتر از ۲ سال پیش در پایان سال ۲۰۱۸، این رقم تنها ۴/۱ تریلیون دلار بود. سهام گفام اینک محبوب‌ترین سهام بورس نزدک، بزرگ‌ترین شاخص وال استریت بوده و به نظر می‌رسد پیش‌بینی‌ها درباره اینکه تا نیمه قرن حاضر جای پر ارزش‌ترین شرکت‌های جهان یعنی ۳ غول نفتی و گازی رویال داچ شل، آکسون موبیل و بریتیش پترولیوم را خواهند گرفت، حدود ۲۰ سال زودتر محقق شود.

■ **سود غیرعادی گفام**
برخلاف خطوط هوایی، هتل‌ها، زنجیره‌های، رستوران‌ها و میلیون‌ها کسب‌وکار کوچک و بزرگ که در این دوران ورشکسته شده یا در حال تعلق برای کمتر ضرر کردن به امید بقا هستند اما افزایش سود گفام و همپالکی‌های دیجیتالی‌اش در دوران کرونا غیرعادی است. بحران اقتصادی ناشی از تعطیلی کسب‌وکارها در این بحران متعاقب طرح‌های ملی فاصله‌گذاری اجتماعی، کمر بزرگ‌ترین اقتصادهای غربی را شکست. اتفاقا آمریکا و اتحادیه اروپایی به عنوان اقتصادهای اول و سوم دنیا که امپراتوری گفام در قلمروی آنها بیشترین قدرت را دارد، بیشترین سقوط را متحمل شدند.

تصور سیاه اقتصاد آمریکا در این دوران را جروم پاول، رئیس فدرال رزرو (بانک مرکزی ایالات‌متحده) در پایان ربع دوم سال مالی ۲۰۲۰ به خوبی توصیف کرده و با تأیید نظر کارشناسان و تحلیلگران امور اقتصادی درباره دامنه بحران، آن را حادثه از بحران مالی ۲۰۰۸ دانسته بود.

او ماه گذشته نسبت به پیامدهای این بحران برای اقتصاد آمریکا هشدار داده و گفته بود بازگشت ثبات و شرایط عادی به اقتصاد این کشور منوط به کنترل شیوع کرونا است.

نرخ رشد اقتصادی آمریکا در ۳ ماهه دوم سال میلادی جاری در قیاس با ۳ ماهه نخست حدود ۲۰ تا ۴۰ درصد کاهش یافت و نرخ بیکاری که بهار گذشته به کمتر از ۴ درصد رسیده بود، در ماه ژوئن امسال به بیش از ۱۱ درصد رسید. به باور جروم پاول، این نازل‌ترین رشد اقتصادی در طول تاریخ این کشور است.

برای مقابله با رکود و بیکاری عظیم، دولت ترامپ در هم‌راهی با کنگره از زمان آغاز بحران کرونا تا این لحظه بیش از ۳ هزار میلیارد دلار پول به اقتصاد ورشکسته آمریکا تزریق کرده یعنی یک‌شبه چیزی بیش از ۱۰ درصد تولید ناخالص ملی این کشور بدون هیچ پشتوانه و بدون چشم‌انداز روشنی از آینده بهتر، توسط بانک مرکزی ایالات‌متحده خلق (چاپ) پول شده است.

آلمان نیز به عنوان قدرتمندترین اقتصاد اروپایی با بحرانی شدید روبه‌رو است و در ۳ ماهه دوم سال جاری میلادی

